



13.09.2019

### *Comunicat de presă*

#### *„Îngrijiri medicale în condiții de siguranță!”*

Ziua Mondială Pentru Siguranța Pacientului, celebrată în data de 17 Septembrie, este marcată pentru a facilita dezvoltarea politicilor și practicilor privind siguranța pacienților și pentru a acționa ca o forță majoră pentru îmbunătățirea siguranței pacienților în România.

Sub sloganul: „Intervenții eficiente pentru siguranța pacientului” această campanie de informare are ca scop conștientizarea profesioniștilor din domeniul furnizării serviciilor de sănătate precum și a pacienților, asupra importanței îngrijirilor medicale de calitate, cât și asupra siguranței pacienților.

Siguranța pacientului poate fi definită ca fiind absența oricărui prejudiciu care poate fi prevenit la un pacient și reducerea riscului efectelor nocive asociate asistenței medicale la un nivel minimal. Costurile financiare și economice cauzate de neglijarea siguranței pacientului reprezintă o povară financiară pentru toate sistemele de sănătate

Practicile nesigure privind medicația și erorile de medicație reprezintă o cauză principală a prejudiciilor evitabile în sistemele de sănătate din întreaga lume. Erorile pot apărea în diferite etape ale procesului de utilizare a medicamentelor.

Factori de risc care pot influența erorile de medicație sunt:

- Factori asociați cu personalul medical
- Factorii asociați pacienților
- Factorii asociați cu mediul de lucru
- Factorii asociați cu medicamentele
- Factorii asociați cu sistemele informatice computerizate

Pentru o asistență medicală sigură este necesară implementarea în rândul profesioniștilor a unor practici eficiente pentru siguranța pacientului, precum și implicarea pacientului privind asistența medicală, inclusiv în ceea ce privește tratamentul recomandat.

În scopul creșterii nivelului de informare și conștientizare cu privire la siguranța pacientului, Direcția de Sănătate Publică Bihor desfășoară o campanie de informare – educare – comunicare, prin intermediul căreia se vor transmite profesioniștilor din domeniul sanitar (medici, asistenți medicali, farmaciști, medici stomatologi etc) informații specifice cu privire la importanța îngrijirilor medicale de calitate și sigure pentru pacient.



**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII**  
**DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BIHOR**  
**Strada Libertății nr. 34, 410042-Oradea**  
**Tel. 0259434565, 0259415521; Fax 0259418654**  
**Pagină web: [www.dspbihor.gov.ro](http://www.dspbihor.gov.ro)**  
**E-mail: [secretariat@dspbihor.gov.ro](mailto:secretariat@dspbihor.gov.ro)**

---

În vederea transmiterii către populație a mesajelor specifice campaniei vă adresăm rugămintea de a mediatiza informațiile incuse și anexate prezentului comunicat.

**Director Executiv**  
**Dr. Daniela Rahotă**



**OMS definește siguranța pacientului** ca fiind absența oricărui prejudiciu prevenibil la un pacient și reducerea riscului efectelor nocive asociate asistenței medicale la un nivel minimal.

Practicile de medicație nesigure și erorile de medicație sunt o cauză principală a prejudiciilor și daunelor evitabile în sistemele de îngrijire a sănătății din întreaga lume.

Erorile pot apărea în diferite etape ale procesului de utilizare a medicamentelor. Erorile de medicamente apar atunci când sistemele de medicamente ineficiente și / sau factori umani, cum ar fi oboseala, condițiile de mediu precare sau deficitul de personal afectează practicile de prescriere, transcriere, distribuire, administrare și monitorizare, care pot duce apoi la prejudicii grave, invaliditate și chiar deces.

Conform OMS, la nivel global, costul asociat cu erorile medicamentoase a fost estimat la 42 miliarde USD anual.<sup>[1]</sup>

- 1 din 4 pacienți au avut de suferit în timpul asistenței primare și ambulatorii
- 134 milioane efecte adverse au loc în spital în fiecare an determinând 2,6 milioane decese pe an datorate unei îngrijiri necorespunzătoare
- costul asociat cu erorile medicamentoase a fost estimat la 42 miliarde USD anual <sup>[2]</sup>



## IMPLICAREA PACIENTULUI PENTRU O ASISTENȚĂ MEDICALĂ MAI SIGURĂ

- Furnizorii serviciilor medicale trebuie să dezvolte o colaborare cu fiecare pacient și familia acestuia.
- Furnizorii de servicii medicale trebuie să păstreze confidențialitatea informațiilor medicale și să dezvolte o relație bazată pe încredere cu pacienții.
- Furnizorii de servicii medicale, pacienții și familiile trebuie să cunoască propriul set de responsabilități și obligații.
- Furnizorii de servicii medicale trebuie să fie atenți la nevoia pacienților de a fi informați
- Relațiile dintre pacienți și furnizori trebuie să respecte anumite limite
- Furnizorii de servicii medicale trebuie să recunoască și să respecte drepturile pacienților.
- Furnizorii de servicii medicale și pacienții trebuie să colaboreze în procesul decizional comun.
- Furnizorii de servicii medicale trebuie să recunoască importanța dezvoltării asistenței medicale <sup>[3]</sup>



## CE POȚI FACE PENTRU SIGURANȚA TA

- Nu ezita să întrebi medicul, dacă ai îndoieli sau nelămuriri asupra tratamentului
- Păstrează și adu la medic o listă cu TOATE medicamentele pe care le iei.
- Solicită și păstrează rezultatele oricărui test sau procedură.
- Discută cu medicul care spital este cel mai potrivit pentru nevoile tale de sănătate.
- Asigură-te că ai înțeles tot ceea ți s-a explicat în cazul unei intervenții chirurgicale <sup>[3]</sup>

**Dacă manifestați orice reacții adverse la medicamente, inclusiv vaccinuri, trebuie să vă adresați medicului sau farmacistului**

## **CUM PUTEȚI RAPORTA O REACȚIE ADVERSĂ LA MEDICAMENTE/VACCINURI?**

***Puteți raporta o reacție adversă suspectată la un medicament (inclusiv vaccin) în următoarele moduri:***

- Comunicați cu medicul dumneavoastră sau cu farmacistul, care vor transmite reacția adversă suspectată fie către Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale (ANMDM), Centrul Național de Farmacovigilență, fie către compania farmaceutică care deține autorizația de punere pe piață pentru medicamentul respective
- Utilizați **Fișa pacientului pentru raportarea spontană a reacțiilor adverse la medicamente**, de pe website-ul Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, secțiunea *Raportează o reacție adversă/Fișa pacientului pentru raportarea spontană a reacțiilor adverse la medicamente*. Tipăriți formularul, completați-l și trimiteți-l către ANMDM.
- Utilizați următoarele date de contact ale ANMDM :  
**Fax:** 021 316 34 97  
**E-mail:** adr@anm.ro
- Pentru întrebări, nelămuriri, informații suplimentare referitoare la **raportarea reacțiilor adverse suspectate** vă puteți suna la numărul de telefon dedicat raportării de reacții adverse: 0757117259 [3]

## **RECOMANDĂRI ALE COMISIEI EUROPENE PENTRU SIGURANȚA PACIENTULUI**

- Implicarea și informarea pacienților (diseminarea informațiilor, standarde pentru pacienți, proceduri reducerea riscului, proceduri transmitere reclamații, compensații)
- Stabilirea unei autorități competente pentru siguranța pacienților la nivel central și local (politici, programe, standarde)
- Educarea și formarea profesioniștilor pentru siguranța pacientului (cunoștințe, atitudini, practici, proceduri, liste de verificare)
- Dezvoltarea sistemelor de raportare și învățare din greșeli, încurajarea raportării diferențiată de sistemul disciplinar –clarificarea răspunderii legale a profesioniștilor.



### **Bibliografie**

- [1] <https://www.who.int/patientsafety/medication-safety/en/>
- [2] <https://www.who.int/patientsafety/en/>
- [3] <https://www.anm.ro/REACTII/Informatii%20pentru%20pacienti%20privind%20raportarea%20reactiilor%20adverse%20la%20medic.pdf>

**Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății - pentru distribuție gratuită**



## **ZIUA MONDIALĂ PENTRU SIGURANȚA PACIENTULUI**

***Intervenții eficiente pentru siguranța pacientului!***

**17 septembrie 2019**

***Acest pliant se adresează pacienților***







OMS definește siguranța pacientului ca fiind absența oricărui prejudiciu prevenibil la un pacient și reducerea riscului efectelor nocive asociate asistenței medicale la un nivel minimal.

Practicile de medicație nesigure și erorile de medicație sunt o cauză principală a prejudiciilor și daunelor evitabile în sistemele de îngrijire a sănătății din întreaga lume.

Erorile pot apărea în diferite etape ale procesului de utilizare a medicamentelor. Erorile de medicamente apar atunci când sistemele de medicamente ineficiente și / sau factori umani, cum ar fi oboseala, condițiile de mediu precare sau deficitul de personal afectează practicile de prescriere, transcriere, distribuire, administrare și monitorizare, care pot duce apoi la prejudicii grave, invaliditate și chiar deces.

Conform OMS, la nivel global, costul asociat cu erorile medicamentoase a fost estimat la 42 miliarde USD anual.<sup>[1]</sup>

- 1 din 4 pacienți au avut de suferit în timpul asistenței primare și ambulatorii
- 134 milioane efecte adverse au loc în spital în fiecare an determinând 2,6 milioane decese pe an datorate unei îngrijiri necorespunzătoare
- costul asociat cu erorile medicamentoase a fost estimat la 42 miliarde USD anual<sup>[2]</sup>



## FACTORI DE RISC CARE POT INFLUENȚA ERORILE DE MEDICAȚIE

### Factori asociați cu personalul medical

- Lipsa pregătirii în privința aplicării terapiilor
- Insuficiența cunoștințelor și experienței în materie de medicamente
- Cunoașterea insuficientă a pacientului
- Percepția necorespunzătoare a riscului
- Personal medical suprasolicitat sau obosit
- Probleme legate de sănătatea fizică și emoțională a personalului medical
- Slabă comunicare între personalul medical și pacienți

### Factorii asociați cu mediul de lucru

- Volumul de muncă și presiunea timpului
- Distragerile și întreruperile în timpul actului medical
- Lipsa protocoalelor și procedurilor standardizate
- Resurse insuficiente
- Probleme cu mediul de lucru fizic (de exemplu iluminat, temperatură și ventilație)

### Factorii asociați cu medicamentele

- Denumirea medicamentelor
- Etichetare și ambalare
- Rutina sistemului de prescriere, prelucrarea rețetelor și autorizare
- Monitorizarea pacienților

### Factorii asociați cu sistemele informatice computerizate

- Dificultăți în generarea primelor rețete (de exemplu listele de alegere a medicamentelor, regimuri implicite de dozare și avertismente absente)
- Dificultăți în regăsirea rețetelor corecte în bazele de date
- Lipsa de precizie a înregistrărilor pacientului
- Protocoale inadecvate care permit erori umane
- Interfața între asistenta primară și cea secundară
- Monitorizarea insuficientă la nivelul asistenței secundare
- Justificarea incompletă a recomandărilor privind îngrijirile secundare<sup>[3]</sup>

## 10 REALITĂȚI DESPRE SIGURANȚA PACIENTULUI

- Vătămarea pacienților reprezintă cea de-a 14-a cauză principală a poverii globale a bolilor, comparabilă cu tuberculoza și malaria;
- 1 din 10 pacienți este vătămat în timpul spitalizării;
- Utilizarea nesigură a medicamentelor afectează milioane de pacienți și costă miliarde de dolari anual;
- 15% din cheltuielile pentru sănătate sunt irosite pentru rezolvarea cazurilor adverse;
- Investițiile în reducerea incidentelor legate de siguranța pacienților pot conduce la economii financiare semnificative;
- Infecțiile din spital afectează 14 din 100 de pacienți;
- Mai mult de 1 milion de pacienți mor anual din cauza complicațiilor chirurgicale;
- Diagnosticul inexact sau tardiv afectează toate etapele de îngrijire și dăunează unui număr inacceptabil de pacienți;
- În timp ce utilizarea radiațiilor a îmbunătățit asistența medicală, expunerea medicală totală la radiații reprezintă o preocupare pentru sănătatea și siguranța publică
- Erorile administrative reprezintă circa jumătate din toate erorile medicale din îngrijirea primară.<sup>[4]</sup>



## PRACTICI PENTRU SIGURANȚA PACIENTULUI

### Comunicare eficientă

- Implicarea pacienților și îngrijitorilor ca parteneri în actul terapeutic
- Comunicarea riscului;
- Comunicarea onestă cu pacienții după un eveniment advers (dezvăluire deschisă)
- Obținerea consimțământului
- Fiind respectuos și înțelegător din punct de vedere cultural

### Identificarea, prevenirea și gestionarea evenimentelor adverse și riscului apariției acestora

- Recunoașterea, raportarea și gestionarea evenimentelor adverse și a riscului apariției acestora;
- Înțelegerea erorilor din asistența medicală
- Gestionarea reclamațiilor

### Utilizarea celor mai bune practici disponibile

- Utilizarea celor mai bune practici disponibile bazate pe dovezi
- Utilizarea tehnologiei informației pentru a îmbunătăți siguranța

### Lucrând în echipă

- A te integra în echipă și a prezenta inițiativă
- Înțelegerea factorilor umani
- Înțelegerea organizațiilor complexe
- Asigurarea continuității îngrijirii
- Gestionarea oboselii și a stresului

### Dimensiunea etică

- Menținerea antrenamentului pentru a lucra sau a practica
- Comportament etic în practica medicală

### Învățarea continuă

- Să fii un învățător la locul de muncă
- Fiind profesor la locul de muncă

### Probleme specifice

- Prevenirea diagnosticului eronat a procedurii terapeutice greșite și a tratamentului greșit al pacientului
- Siguranța medicamentelor
- Controlul infecției [5]

## POLITICI LA NIVEL NAȚIONAL

**Strategia națională de sănătate 2014 – 2020 și Planul de acțiuni pe perioada 2014 – 2020** prevede o serie de direcții strategice de acțiune și măsuri printre care și *Creșterea gradului de siguranță a pacientului și a calității serviciilor medicale în unitățile sanitare* prin:

- introducerea evaluărilor de rutină ale performanței la toate nivelurile de îngrijire folosind protocoale de estimare a performanței pe diferite niveluri de îngrijire (AMP, centre de tratament ambulatoriu și spitale); definirea și implementarea unei scheme de audit tehnic care să includă stimulente și penalități;
- implementarea la nivel național a conceptului de siguranță a pacientului precum și a instrumentelor/procedurilor aferente, bazate pe evidențele/bunele practici internaționale (OMS, UE) ;
- elaborarea și implementarea unui plan strategic național cuprinzând măsuri generale pentru îmbunătățirea siguranței pacientului; identificarea priorităților clinice și de management organizațional privind siguranța acestuia; dezvoltarea unei culturi organizaționale prin implicarea structurilor de calitate de la nivelul unităților sanitare; dezvoltarea și implementarea programelor de raportare, investigare și concluzionare privind evenimentele adverse; dezvoltarea unor programe de educație și formare pentru personalul medical; dezvoltarea unor campanii de informare și implicare a pacienților în îmbunătățirea siguranței serviciilor medicale; dezvoltarea unor programe de cercetare privind siguranța pacientului;
- revizuirea și îmbunătățirea cadrului de reglementare privind implementarea studiilor clinice în sectorul de sănătate din România, în linie cu politica comunitară și standardele de bune practici în domeniu;
- îmbunătățirea cadrului de reglementare privind controlul infecțiilor intraspitalicești și a modalitățile de aplicare a unor precauții general valabile (de exemplu, printr-o linie bugetară specială în cadrul unității sanitare);
- întărirea capacității de monitorizare și evaluare la nivel central și/sau local pe domeniile infecțiilor nosocomiale și al antibiotic-resistenței, inclusiv formarea și evaluarea personalului medico-sanitar, schimbul de informații și colaborarea metodologică în cadrul rețelei EARS-Net, studii precum cele de tip santinelă, etc.
- modernizarea infrastructurii și a circuitelor din spitalele, mai ales la nivelul blocurilor operatorii și a secțiilor de terapie intensivă și postoperator.
- informarea-educarea populației împotriva abuzului de antibiotice. [6]

Bibliografie

[1] <https://www.who.int/patientsafety/medication-safety/en/>

[2] <https://www.who.int/patientsafety/en/>

[3] \*\*\*Medication Errors Report. Technical Series on Safer Primary Care. World Health Organization: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/252274/9789241511643-eng.pdf;jsessionid=029770965ADB17386ED93A58F53B82C7?sequence=1>

[4] [https://www.who.int/features/factfiles/patient\\_safety/en/](https://www.who.int/features/factfiles/patient_safety/en/)

[5]\*\*\* Patient Safety Curriculum Guide Multi-professional Edition. World Health Organization, 2011

[https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44641/9789241501958\\_eng.pdf?sequence=1](https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44641/9789241501958_eng.pdf?sequence=1)

[6] <https://anmcs.gov.ro/web/wp-content/uploads/2016/05/extras-strategie-sanatate.pdf>

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății - pentru distribuție gratuită



## ZIUA MONDIALĂ PENTRU SIGURANȚA PACIENTULUI

*Intervenții eficiente pentru siguranța pacientului!*

**17 septembrie 2019**

**Acest pliant se adresează profesioniștilor din sănătate**



# ZIUA MONDIALĂ PENTRU SIGURANȚA PACIENTULUI

17 septembrie 2019

## 5 Recomandari pentru un tratament corect



### La începutul tratamentului:

- ▶ Care este denumirea medicamentului și pentru ce se administrează?
- ▶ Care sunt riscurile asociate medicației și posibilele efecte adverse?



### Cum iau medicația prescrisă:

- ▶ Când trebuie să iau medicamentele și în ce doză?
- ▶ Cum ar trebui să procedez în cazul apariției efectelor secundare?



### Completarea medicației:

- ▶ Chiar am nevoie de un alt medicament?
- ▶ Acest medicament poate interacționa cu altele?



### Îmi revizuiesc medicația:

- ▶ Cât timp trebuie să iau fiecare medicament?
- ▶ Continui să iau medicamente de care nu mai am nevoie în momentul acesta?



### La oprirea medicației:

- ▶ Când ar trebui să opresc fiecare medicament?
- ▶ Dacă ar trebui să opresc medicația din cauza unui efect secundar, pe cine ar trebui să anunț?

Cele 5 momente pentru o medicație sigură sunt foarte importante atât pentru pacient cât și pentru medic deoarece pot reduce considerabil riscul de rău asociat cu utilizarea medicamentelor. Acest instrument pentru implicarea pacienților a fost dezvoltat ca parte a celei de-a treia Provocări Globale a OMS privind Siguranța Pacientului: Medicație fără efecte adverse. Implicarea pacienților în îngrijirile lor trebuie să fie mai activă prin încurajarea comunicării cu personalul medical cu privire la medicația administrată.

- Acest poster este destinat pacienților și aparținătorilor acestora -

Material realizat în cadrul Subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății -pentru distribuție gratuită -



MINISTERUL SĂNĂȚII



INSTITUTUL NAȚIONAL DE SĂNĂȚATE PUBLICĂ



CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI PROMOVARE STĂRII DE SĂNĂȚATE



CENTRUL REGIONAL DE SĂNĂȚATE PUBLICĂ BUCUREȘTI

DIRECȚIA DE SĂNĂȚATE PUBLICĂ A JUD.



# ÎNAINTE DE ADMINISTRARE...



## ZIUA MONDIALĂ PENTRU SIGURANȚA PACIENTULUI

**17 septembrie 2019**

**Intervenții eficiente pentru siguranța pacientului**

-acest material este destinat profesioniștilor din sănătate-

### INFORMEAZĂ-TE

despre medicament

Înainte de a prescrie  
medicația verifică dacă:

- aceasta este potrivită pentru pacient
- calea de administrare a medicamentului e corectă
- dozele administrate sunt adecvate
- intervalul de administrare prescris este optim

După prescriere  
informează pacientul  
cum să își administreze  
medicația.

**Asigură-te că a înțeles!**

Material realizat în cadrul Subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății. Pentru distribuție gratuită



MINISTERUL SĂNĂTĂȚII



INSTITUTUL NAȚIONAL  
DE SĂNĂTATE PUBLICĂ



CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE  
ȘI PROMOVARE STĂRII DE SĂNĂTATE



CENTRUL REGIONAL DE SĂNĂTATE  
PUBLICĂ BUCUREȘTI

DIRECȚIA DE  
SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUD.